

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/3

KARAR NO : 1989/3

K A R A R

-ÖZET: Askerî ve adli mahkemelere ta-
bi kişilerce, bir suçun müştereken
işlenmesi halinde 353 Sayılı Kanunun
12. maddesi uyarınca, suçun Askerî
Ceza Kanununda yazılı olmayan bir
suç olması durumunda davanın adli
yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.
1918 s.k 27, 33 md.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Seyfullah Kekilli, Orhan Arslan, Nahsen Demir, Şemsettin Dağlı
Mehmet Terlemezoğlu, Ahmet Bodur, Adnan Şahin, Kemal Kından.

O L A Y : Hudut taburunda görevli er sanık Şemsettin Dağlı ve çavuş
sanık Mehmet Terlemezoğlu ve er sanıklar Ahmet Bodur, Kemal Kından ve onbaşı Adnan
Şahin ile sivil sanıklar Seyfullah Kekilli, Orhan Arslan ve Nahsen Demir'in 22/7/
1988 tarihinde sınırdan bidon içerisinde 920.180 Tl. gümrük değerli 145 kilo kaçak
asit anhidrit geçirerek, toplu kaçakçılık suçu işledikleri iddiasıyla 1918 Sayılı
Kanunun değişik 27/2-3-4., 33/son. maddeleri ile tecziyeleri istemiyle Kilis C.
Savcılığı'nın 9/8/1988 günlü, 336-72 sayılı iddianamesi ile haklarında kamu davası
açılmıştır.

Kilis Ağır Ceza Mahkemesi: 4/10/1988 gününde, 1988/121-287 sayı ile;
sanıklardan bir kısmının asker olduğu ve atılı suçu sivil sanıklarla birlikte işle-
dikleri ileri sürülmesine, göre, davanın askeri mahkemede görülmesi gerektiğini be-
lirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Komutanlığı Askerî Mahkemesi: 22/12/1988 günün-
de, 1988/1524 esas sayı ile, sanıklara atılı suçun askeri suçlardan olmadığı ve
353 sayılı Kanunun 12. maddesine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti-
ği kanısına varıldığını belirterek, 2247 Sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca görev-
li yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar
vermiştir.

Dosya, Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Komutanlığı Askerî Mahkemesi Kıdemli
Hakimliği'nin 26/12/1988 gün, 1988/1524 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne
gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmaz-
lık Mahkemesi Ceza Bölümü, Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, Adnan
Hamzaoğulları, İhsan Kaya, Nursafa Pandar, Duran Dinçer ve Dr.Önder Ayhan'ın katıl-
maları ile yaptığı 30/1/1989 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in
raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine
katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yar-
dımcı Bilgin Töre'nin adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamala-
rı dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklar hakkında toplu kaçakçılık suçundan ötürü 1918 sayılı kaçakçılı-
ğın Men ve Takibi Hakkındaki Kanunun 27. maddesi uyarınca tecziyeleri istemiyle

kamu davası açılmıştır.

Sanıklardan kimisi asker kişi ve kimisi de asker olmayan kişilerdir. 353 Sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 9. maddesinde asker kişilerin hangi suçlarına askeri mahkemelerde bakılabileceği ve aynı Kanununun 11. maddesinde de asker olmayan kişilerin hangi eylemlerinden ötürü askeri mahkemelerde yargılanabilecekleri belirtildikten sonra, Kanununun 12. maddesinde askeri mahkemelere ve adliye mahkemeleri tâbi kişiler tarafından bir suçun müştereken işlenmesi halinde görevli mahkeme tayin ve tesbit edilmiştir.

Davada asker ve sivil kişilerce işlendiği ileri sürülen bir kaçakçılık suçu söz konusu olduğundan 353 Sayılı Kanununun 12. maddesinin gözönünde tutulması icap eder.

Adı geçen maddede aynen "askeri mahkemelere ve adliye mahkemelerine tâbi kişiler tarafından bir suçun müştereken işlenmesi halinde eğer suç Askerî Ceza Kanununda yazılı bir suç ise; sanıkların yargılanmaları askeri mahkemelere, eğer suç Askerî Ceza Kanununda yazılı olmayan bir suç ise adliye mahkemelerine aittir." denilmektedir.

Kanun, müşterek işlenen suçlar yönünden sanıklara atılı suçun, Askerî Ceza Kanununda yazılı olması halinde askeri mahkemeyi ve aksi halde ise adliye mahkemelerini görevli kılmaktadır. Sanıklara isnat olunan eylem 1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanununun 27. maddesine aykırılık suçuna ilişkin olup, "askeri suç" kapsamına girmediğinden ve asker ve sivil kişiler tarafından müştereken işlendiği ileri sürülerek kamu davası açılmış olduğu cihetle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin yaptığı başvurunun kabulü ile Kilis Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ Anlaşmazlığın, niteliğine göre adlî yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Kilis Ağır Ceza Mahkemesi'nin 4/10/1988 günlü, 1988/121-287 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 30/1/1989 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Muammer Turan

Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

Adnan Hanzaoğulları

Üye

İhsan Kaya

Üye

Nursafa Pandar

Üye

Duran Dincer

Üye

Dr.Önder Ayhan

Bu kararın Resmî gazete'de
yayımlı uygundur.

Başkan